

Силабус дисципліни Невідкладна медична допомога в умовах бойових дій

1. Загальна інформація	
Назва факультету	медичний
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина»
Навчальний рік	перший
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Невідкладна медична допомога в умовах бойових дій Kaf_gensurgery@meduniv.lviv.ua
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Кафедра загальної хірургії м. Львів, вул. Миколайчука, 9 тел.: 258-74-86, факс: 291-72-31 Kaf_gensurgery@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Професор Андрущенко Віктор Петрович avp.victor@gmail.com
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	1-й курс, медичний факультет
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	I-II семестр
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	Вибірковий компонент ВБ 1.33
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Бідюк Дарій Мартинович, кандидат медичних наук, доцент, dariy.bidyuk@gmail.com, Куновський Володимир Володимирович, кандидат медичних наук, доцент, wkw@ukr.net, Мельников Володимир Аркадійович, кандидат медичних наук, доцент, v.melnikov2013@gmail.com,
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	-
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	Андрущенко Віктор Петрович, доктор медичних наук, професор, avp.victor@gmail.com
Кількість кредитів ECTS	2 кредити
Кількість годин (лекції/ практичні заняття/ самостійна робота студентів)	Практичні заняття -10, лекції-10, самостійна робота - 70
Мова навчання	Українська

Інформація про консультації	Згідно встановленого графіку
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази, бюро... (у разі потреби)	Кафедра загальної хірургії, ЛНМУ, м. Львів, Комунальна міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги, вул. Миколайчука, 9 Kaf_gensurgery@meduniv.lviv.ua

2. Коротка анотація до курсу

Загальна характеристика, короткий опис курсу, особливості, переваги

Сучасний лікар має бути освіченим фахівцем, який опанував знання, вміння та навички із діагностики, лікування та профілактики, не лише загально-медичного профілю та основних принципів ключових медичних спеціальностей (терапії, хірургії, акушерства, педіатрії, тощо), а, враховуючи геополітичну ситуацію, постійні спалахи військових дій у нашій країні й у світі, загрози терористичних атак, повинен орієнтуватися у наданні невідкладної медичної допомоги в умовах бойових дій та актів тероризму. Не менш важливими набуті знання і вміння можуть стати в умовах техногенних катастроф. Вивчення вказаної дисципліни закладає основи оволодіння студентами хірургії, травматології та ортопедії, інтенсивної терапії та інших навчальних дисциплін, де застосовуються навички надання першої медичної допомоги, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання і професійної діяльності; надає можливість отримати практичні навички та формувати професійні вміння для діагностики та надання медичної допомоги при невідкладних станах в умовах, що принципово відрізняються від мирної медицини, забезпечує вивчення питань асептики й антисептики, особливостей обстеження поранених, загальних питань реаніматології, травматології та хірургії.

При вивченні навчальної дисципліни «Невідкладна медична допомога в умовах бойових дій» застосовується комплекс методів: метод словесної передачі і слухового сприйняття учбової інформації (лекції, бесіди, розповіді, пояснення, обговорення), метод наочної передачі і зорового сприйняття учбової інформації (показ і демонстрація анатомічних об'єктів, таблиць, схем, слайдів, відеозаписів, вивчення літературних та інших джерел учбової інформації, застосування наочних засобів навчання), метод передачі учбової інформації за допомогою практичних, трудових дій і тактильного, кіностатичного її сприйняття (тренувальні завдання на біологічному матеріалі, тренажерні та творчі вправи, біологічне і комп'ютерне моделювання).

Залежно від рівня пізнавальної діяльності студентів при викладанні дисципліни застосовуються інформаційно-рецептивні методи (демонстрації анатомічних об'єктів або їх зображення у різних варіантах від малюнка до відео- і кіноматеріалів, розповіді викладача

або використання аудіозасобів, показ операції або здійснення її студентам за інструкціями), репродуктивні методи (аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, класифікацію, розпізнання, порівняння, обстеження ділянки або органа, виконання інструментальних методів діагностики і хірургічного лікування), дослідницькі та частково-пошукові методи (метод проблемного навчання, ділові ігри, експериментальні операції, робота на тренажерах тощо).

Практичні методи: Робота з пацієнтами, обстеження хворих з хірургічною патологією, дослідження функціонального стану життєво - важливих органів і систем у хворих, оцінка стану пацієнта, практичне використання хірургічних методів діагностики та лікування, вирішення клінічних ситуаційних завдань та тестів, оволодіння елементами лікарської техніки обстеження на хворих і муляжах, оволодіння навичками оперативної техніки під час оперативних втручань та роботою в перев'язувальній.

3. Мета і цілі курсу

1. Метою викладання навчальної дисципліни "Невідкладна медична допомога в умовах бойових дій" є засвоєння базових теоретичних положень першої долікарської допомоги, оволодіння практичними навичками надання невідкладної медичної допомоги потерпілим на місці події та по дорозі до лікарні.

2. Основними завданнями вивчення дисципліни "Невідкладна медична допомога в умовах бойових дій" є оволодіння знаннями, вміннями та навичками щодо огляду потерпілого й оцінки його стану, забезпечення повного та своєчасного проведення серцево-легеневої реанімації, зупинки кровотечі, накладання пов'язок та транспортної іммобілізації постраждалих із метою збереження їм життя.

3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

3 Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти, дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**: -загальні: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати як автономно, так і в команді; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так письмово; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; вміння виявляти та вирішувати проблеми; здатність приймати обґрунтовані рішення; базові уявлення про основи медичних знань, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії,

розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння загально-професійних дисциплін; здатність бути критичним і самокритичним; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); навички здійснення безпечної діяльності;

-спеціальні (фахові, предметні): надання першої медичної допомоги при різних видах ушкоджень, невідкладних станах та нещасних випадках; основні процедури по оцінці стану потерпілого та подальшого догляду за ним; основні способи перенесення і транспортування потерпілих; основні принципи організації і тактики роботи медичної служби в умовах бойових дій, у надзвичайних ситуаціях і на етапах евакуації із місця події; надання невідкладної допомоги при порушенні дихання та інших видах механічної асфіксії, зупинці серцевої діяльності, непритомності, шоку, кровотечі, термічній травмі, отруєннях чадним газом та іншими отруйними речовинами, ураженні електричним струмом, пораненнях і переломах, включаючи комбіновану травму, тощо.

4. Пререквізити курсу

Дисципліна «Невідкладна медична допомога в умовах бойових дій» базується на знаннях, що отримуються студентами під час вивчення таких фундаментальних дисциплін як анатомія, гістологія, фізіологія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, пропедевтика внутрішньої медицини, фармакологія, і закладає основи для вивчення клінічної хірургії, травматології та ортопедії, урології, нейрохірургії, анестезіології, реаніматології та інших навчальних дисциплін, що передбачають застосування хірургічних методів лікування.

5. Програмні результати навчання

Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
<i>Код створюється при заповненні силабусу (категорія: Зн-знання, Ум-уміння, К-компетентності, АВ – автономність та відповідальність)</i>	<i>Результати навчання визначають, що студент повинен знати, розуміти та вміти виконувати, після завершення вивчення дисципліни. Результати навчання впливають із заданих цілей навчання. Для зарахування дисципліни необхідно підтвердити досягнення кожного результату навчання.</i>	Символ коду Програмного результату навчання у Стандарті вищої освіти
ЗН -1	Норми показників функціонування	ПР-1

	серцево-судинної, дихальної, нервової систем, системи гемостазу.	
У-1	Уміння адаптуватись до нових ситуацій	ПР-2
К-1	Оволодіння принципами надання першої допомоги при різних видах ушкоджень та невідкладних станах в умовах бойових дій	ПР-3
АВ-1	Уміння приймати обґрунтовані рішення та оцінювати їх наслідки	ПР-4
ЗН -2	Знати достеменно клінічні показники фізіологічної норми життєво важливих органів та систем (дихальної, серцево-судинної, гемостазу, тощо)	ПР-5
У-2	Оцінка стану потерпілого.	ПР-6
К-2	Володіти навичками надання першої медичної допомоги на дошпитальному етапі.	ПР-7
АВ-2	Вміння приймати обґрунтовані рішення та оцінювати їх наслідки	ПР-8
У-3	Володіти навичками оцінки стану важкості потерпілого	ПР-9
ЗН-3	Знати умови правильного транспортування потерпілих.	ПР-10
К-3	Принципи надання першої допомоги при переломах	ПР-11
АВ-3	Нести відповідальність за своєчасне та якісне надання медичної допомоги	ПР-12
У-4	Вміти проводити клінічне обстеження стану серцево-судинної системи	ПР-13
ЗН-4	Володіти навичками серцево-легеневої реанімації на дошпитальному етапі	ПР-14
К-4	Принципи надання першої допомоги при зупинці серцевої діяльності	ПР-15
АВ-4	Нести відповідальність за ефективність реанімаційних заходів	ПР-16
У-5	Вміти оцінювати фізіологічні та патологічні показники системи крові.	ПР-17
ЗН-5	Володіти знаннями про першу допомогу при кровотечі	ПР-18
К-5	Принципи надання першої медичної допомоги при кровотечі	ПР-19
АВ-5	Нести відповідальність за надання допомоги при кровотечах	ПР-20
6. Формат і обсяг курсу		
Формат курсу (вказіть очний, або заочний)	Очний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
лекції	10	10

практичні	10	10
семінари		
самостійні	70	10

7. Тематика та зміст курсу

Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
<i>П-1</i>	Тема 1. Поняття про першу медичну допомогу умовах бойових дій. Оцінка стану потерпілого. Антисептика та асептика, як елементи першої медичної допомоги	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок	ЗН-1, УМ-1-К-1, АВ-1	Доц. Бідюк Д.М., Доц. Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.
<i>Л-1</i>	Поняття про першу медичну допомогу умовах бойових дій. Оцінка стану потерпілого. Антисептика та асептика, як елементи першої медичної допомоги	Презентація, відеофільм	ЗН-1, УМ-1-К-1, АВ-1	Доц. Бідюк Д.М., Доц. Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.
<i>П-2</i>	Тема 2. Десмургія, як складова першої медичної допомоги.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок	ЗН-2, УМ-2-К-2, АВ-2	Доц. Бідюк Д.М., Доц. Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.
<i>Л-2</i>	Десмургія, як складова першої медичної допомоги.	Презентація, відеофільм	ЗН-2, УМ-2-К-2, АВ-2	Доц. Бідюк Д.М., Доц. Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.
<i>П-3</i>	Тема 3. Транспортна іммобілізація як складова першої медичної допомоги. Транспортування потерпілих.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок	ЗН-3, УМ-3-К-3, АВ-3	Доц. Бідюк Д.М., Доц. Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.
<i>Л-3</i>	Транспортна іммобілізація як складова першої медичної допомоги.	Презентація, відеофільм	ЗН-3, УМ-3-К-3, АВ-3	Доц. Бідюк Д.М., Доц.

	Транспортування потерпілих.			Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.
П-4	Тема 4. Невідкладні стани в умовах бойових дій. Серцево-легенева реанімація на дошпитальному етапі.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок	ЗН-4,УМ-4-К-4,АВ-4	Доц. Бідюк Д.М., Доц. Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.
Л-4	Невідкладні стани в умовах бойових дій. Серцево-легенева реанімація на дошпитальному етапі.	Презентація, відеофільм	ЗН-4,УМ-4-К-4,АВ-4	Доц. Бідюк Д.М., Доц. Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.
П-5	Поняття про кровотечу, поранення, переломи, комбіновану травму – принципи першої допомоги.	Письмове опитування, тести, ситуаційні задачі, тренінг практичних навичок	ЗН-5,УМ-5-К-5,АВ-5	Доц. Бідюк Д.М., Доц. Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.
СРС-5	Поняття про кровотечу, поранення, переломи, комбіновану травму – принципи першої допомоги.	Презентація, відеофільм	ЗН-5,УМ-5-К-5,АВ-5	Доц. Бідюк Д.М., Доц. Мельников В.А., Доц. Куновський В.В.

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною) шкалою. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці

засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
Зн-1-Зн-5 Ум-1-Ум-5 К1-К-5 АВ-1-АВ-5	П-1 - П-5, СРС-1-СРС-5	При проведенні практичного заняття передбачається усне та письмове опитування, вирішення тестових завдань (для контролю вихідного та кінцевого рівня знань), розв'язування типових і нетипових ситуаційних задач, під контролем викладача відбувається тренінг відповідних практичних навичок та професійних вмінь	Студент самостійно виконав ту чи іншу практичну навичку, чітко вибирав необхідний спосіб надання допомоги при тій чи іншій клінічній ситуації- "5"; Студент самостійно виконав ту чи іншу практичну навичку, але при цьому допустив дві-три несуттєві помилки - "4"; Студент не може самостійно вибрати адекватний спосіб допомоги при тій чи іншій клінічній ситуації, робить грубі помилки при виконанні практичної навички - "3"; Студент не виявляє знань способів для надання допомоги при тій чи іншій клінічній ситуації, не може дати жодної правильної відповіді на запитання-"2"

8. Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання	<p>Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.</p> <p>Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.</p> <p>Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час</p>
-----------------------------	--

	<p>вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x = \text{СА} \times 200 / 5$</p> <p>Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:</p> <p>Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.</p>
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття

9. Політика курсу

При вивченні дисципліни передбачається виконання індивідуальних завдань у вигляді підготовки оглядів наукової літератури і рефератів з поглибленим вивченням актуальних тем за вибором, створення наочних засобів навчання, тренажерів і муляжів, участі в експериментальних навчальних операціях, виступів на конференціях, проведенні індивідуальних наукових досліджень в студентських наукових гуртках, участі у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни і всеукраїнському конкурсі з практичної хірургії, розробки і створенні нових хірургічних інструментів і способів оперативних втручань. Написання рефератів за актуальними темами дисципліни. Створення відеофільмів, таблиць, слайдів за тематичним планом (обстеження пораненого, асептика, антисептика, десмургія, транспортна іммобілізація, зупинка кровотечі).

10. Література

1. Домедична допомога в умовах бойових дій: Методичний посібник / В. Д. Юрченко, В. О. Крилюк, А. А. Гудима та ін. - К.: Середняк Т. К., 2014, - 80 с.
2. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015. – 420 с.
3. Перша долікарська допомога: підручник/під ред. В.П. Андрющенко. Ю.Ф. Кушта, Д.В. Андрющенко – Львів: ЛНМУ. - 2011. – 351 с.
4. Екстрена медична допомога (гострі серцеві стани) / Г.Г. Рошцін, О.М. Пархоменко, В.О. Крилюк та ін.: за ред. Г.Г. Рошціна. – К.: ТОВ “НВП “Інтерсервіс”, 2011. - 159 с.
5. Дужий І.Д. Перша допомога при невідкладних станах : навчальний посібник / І.Д. Дужий, О.В. Кравець ; Сумський державний університет. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 212 с. : іл., табл.
6. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап алгоритми маніпуляції (базовий рівень). / Г.Г. Рошцін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. - К., 2012. - 84 с.
7. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога / І.С. Зозуля,

А.В. Вершигора, В.І. Боброва та ін.; за ред. І. С. Зозулі. - К.: ВСВ “Медицина”, 2012. - 728 с.

8. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В. Паламар М.В., Поляруш В.В., Корольова Н.Д., Подолян В.М. Малик С.Л., Кривецька Н.В. Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на догоспітальному етапі в умовах надзвичайних ситуацій. – К.: Медицина, 2015.

9. Алгоритми надання невідкладної допомоги при критичних станах / За ред. І. І. Тітова. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 344 с.

Допоміжна:

1. Donald C. Correll, MD Facer. Hypothermia practice Guid // The physician assistant practice Guide. For Emergency Departments urgent care centers, and family practices. A cuta care Horizons. Jackson, TN.2012.-p.740-744.

2. Ulrich A.S. Hipotermia and localized cold injuries. Emerg. Med. Clin. North.

Am 2004:22(2) – 281-298.

3. Marx, John, Ron Walls, and Robert Hockberger. Rosen's emergency medicine-concepts and clinical practice. Elsevier Health Sciences, 2013.

4. Roberts, James R., and Jerris R. Hedges. Clinical procedures in emergency medicine. Elsevier Health Sciences, 2009.

5. Skone, Richard, et al., eds. Managing the Critically Ill Child: A Guide for Anaesthetists and Emergency Physicians. Cambridge University Press, 2013.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України
<http://www.president.gov.ua/>.

2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .

3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.

4. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
<http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.

5. Міністерство екології та природних ресурсів України
<http://www.menr.gov.ua/>.

6. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.

7. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.

8. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.

9. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
<http://www.nau.ua>

**11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/
курсу**

Мультимедійний проектор
Навчальні відеофільми
Турнікет "САТ" - 1
Бандаж кровоспинний — 1
Джгут кровоспинний — 3
Учбовий автоін'єктор
(Auvì-Q) — 2
Набір для визначення груп
крові та резус-фактора — 1
Модель-тренажер для ін'єкцій — 1

12. Додаткова інформація

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
[79010 м. Львів, вул. Пекарська, 69](http://79010.m.lviv.ua)
тел.: +38 (032) 275-76-32

office@meduniv.lviv.ua

Кафедра загальної хірургії
[79059, м. Львів, вул. І. Миколайчука, 9,](http://79059.m.lviv.ua)

Комунальна міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги (2 хірургічне відділення)
тел.: 258-74-86, факс: 291-72-31

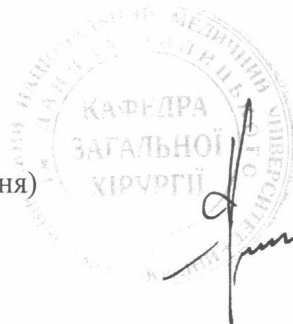
kaf_gensurgery@meduniv.lviv.ua

Укладач силабуса
Бідюк Дарій Мартинович
Кандидат медичних наук, доцент
(Прізвище, ініціали, вчений ступінь, звання)

(Підпис)

Завідувач кафедри
Андрющенко Віктор Петрович
доктор медичних наук, професор
(Прізвище, ініціали, вчений ступінь, звання)

(Підпис)